

Lausunto

18.12.2025

Asia: VN/33125/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto hallituksen esityksestä kemikaaliturvallisuuslain ja rakentamislain muuttamisesta

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto otsikkoasiassa.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (jäljempänä kemikaaliturvallisuuslaki) ja rakentamislain muuttamisesta. Esitysluonnoksen mukaan kemikaaliturvallisuuslakiin ja liitelakimuutoksena rakentamislakiin lisättäisiin maanpuolustukselle tärkeitä tuotantolaitoksia koskevat säännökset.

Rakennuspooli yhtyy Rakennusteollisuus RT ry:n lausuntoon kemikaaliturvallisuuslain ja rakentamislain muuttamisesta. Kemikaaliturvallisuuslaki on vanhentunut ja sen päivittäminen on olennaisen tärkeää ottaen huomioon Euroopassa vallitseva turvallisuustilanne. Ei voida ajatella, että Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi edellyttää kaavan laatimista tilanteessa, jossa kunta haluaisi ratkaista tuotantolaitoksen sijoittumisen noudattaen tuo-retta rakentamislakia. Rakennuspoolin mielestä maanpuolustuksen vuoksi tärkeiden tuotantolaitosten rakentaminen joutuisasti ja sujuvasti on välttämätöntä.

Rakennuspooli on ehdottanut ympäristöministeriölle maanpuolustuksen sijoittamisluvan säätämistä rakentamislakiin ja toteaa ilahtuneena, että ehdotuksemme on suurelta osin otettu valmisteluun. On ymmärrettävää, että kemikaaliturvallisuuslain uudistamista pohtinut työryhmä on ottanut ehdotuksestamme huomioon osat, jotka liittyvät vaarallisia kemikaaleja ja räjähteitä käsitteleviin tuotantolaitoksiin. Kun tällaista sujuvoittavaa lupaa ollaan säätämässä rakentamislakiin, Rakennuspooli ehdottaa, että sijoittamislupa kirjoitettaisiin jo valmiiksi hieman laajempaan, jolloin sitä voitaisiin hyödyntää myös muihin maanpuolustuksen kannalta välttämättömien

tuotantolaitosten rakentamiseen. Lisäksi pykälään olisi syytä tehdä informatiivinen viittaus kemikaaliturvallislain mukaiseen maan-puolustuksellisesti tärkeän tuotantolaitoksen määritelmään, jotta tulkintahaasteilta välttyttäisiin.

Itämeren meriliikenteen häiriintyessä esimerkiksi vakavan hybrdivaikuttamisen vuoksi taikka tuotantolaitokseen kohdistuneen terroriteon johdosta voimme joutua tilanteeseen, että välttämätön valmiusrakentaminen vaikeutuisi rakennustuotteiden heikon saatavuuden takia. On mahdollista, että syntyisi tarve rakentaa jokin muu maanpuolustuksellisesti tärkeä tuotantolaitos kuin kemikaali- tai räjähdetehdas. Tällainen tilanne olisi käytännöllistä ennakoida jo valmiiksi pykälää säädettäessä. Pykälän 43 c ensimmäiseen momenttiin voitaisiin lisätä sanat ”taikka muun maanpuolustuksen varautumistarkoituksen edellyttämän tuotantolaitoksen”. Tällöin 43 c §:n mukaisesti voitaisiin alueidenkäytöllisesti tarkastella myös esimerkiksi linnoitustöissä tarvittavia rakennustuotteita valmistavan tehtaan sijoittuminen taikka rajaturvallisuuteen liittyvä hanke.

Rakentamislain 46 b §:n 5-kohdan mukainen varoalue voi olla rakennuspaikkaa laajempi ja sen vuoksi pykälän soveltaminen voisi estyä, jos hankkeeseen ryhtyvä ei saisi hankittua koko varoaluetta omistukseensa.

Rakennuspooli ehdottaa lisäystä valituksen käsittelemiseksi kiireellisenä. Se voitaisiin sää-tää esimerkiksi 178 a §:ssä seuraavasti:

178 a §

Käsittelyn kiireellisyys

Tässä laissa tarkoitettua eräiden maanpuolustuksellisesti tärkeiden tuotantolaitosten sijoittamislupaa koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Eräiden maanpuolustuksellisesti tärkeiden tuotantolaitosten sijoittamislupaa koskeva valitus olisi syytä säätää käsiteltäväksi kiireellisenä. Rakentamislaki ei sisällä muita kiireelliseksi luokiteltuja valituksia, vaan tuomioistuimet käsittelevät rakentamislakia koskevat valitukset normaalissa käsittelyjärjestyksessä. Kun kysymys olisi maanpuolustuksen tai maanpuolustuksen varautumistarkoituksen edellyttämästä hankkeesta, voisi hankkeen toteutuminen vaarantua siksi, että valitusten käsitteleminen hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa veisi kauan aikaa. Geopoliittisen tilanteen muutokset saattavat edellyttää nopeita ratkaisuja liittyen maanpuolustukseen tai siihen varautumiseen.

Juha Kaitera

Rakennuspooli

Kärkkäinen Anu
Rakennusteollisuus RT ry